

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 107. — ŠTEV. 107.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 8, 1935. — SREDA, 8. MAJA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

SENAT SPREJEL PREDLOG GLEDE VOJAŠKEGA BONUSA

PREDSEDNIK BO PATMANOVO PREDLOGO VETIRAL, TODA VETO BO NAJBRŽ PREGLASOVAN

Povodenj brzojavk je zahtevala sprejem Patmanove predloge. — Vladni voditelj priznava zmago pristašev bonusa. — Za predlogo je bilo oddanih v senatu 55, proti nji pa 33 glasov. — Množina krožečega denarja se bo povečala za dva tisoč dve sto milijonov dolarjev.

WASHINGTON, D. C., 7. maja. — Ne oziraje se na pretnjo, da se bo predsednik poslužil svojega veta, je večina v senatu pritrdila sklepu poslanske zbornice ter sprejela Patmanovo predlogo glede vojaškega bonusa.

Za predlogo je glasovalo 55, proti nji pa 33 senatorjev.

Jutri bo poslana predsedniku v podpis, toda predsednik jo bo vetiral. Že vnaprej se ve, da bo pozneje predsednikov veto v obeh zbornicah preglasovan.

K sprejemu je največ pripomogel govor senatorja McAdoo-ja iz Californije, ki je odločno in vztrajno izpodbijal očitke, da bo predloga, ko bo postala zakon, omajala ameriški denarni sistem.

Njegov govor je napravil tako ugoden vtis, da je več konservativnih senatorjev potegnilo z večino.

Predloga pooblašča državno zakladnico, naj izda toliko novih obveznic oziroma bankovcev, da bo mogoče z njimi pokriti vsoto, ki jo dolguje vlada bivšim vojakom.

Množina denarja, ki je sedaj v prometu, se bo vsled tega povečala za 2,201,934,000 dolarjev.

Vojnih veteranov je tri milijone petsto tisoč.

Pred končnim glasovanjem je bil s 54 proti 30 glasovom zavrnjen kompromisni predlog senatorja Harrisona, naj se veteranom izplača le del bonusa.

WASHINGTON, D. C., 7. maja. — Dve stvari delajo Beli hiši in voditeljem vladne stranke v kongresu velike skrbi: Odločitev najvišjega zveznega sodišča v vprašanju pokojnine železničarjev, kar more mnogo škodovati vladnemu načrtu za družabno zavarovalnico, ter neuspeh vsega truda vodilnih senatorjev, da bi preprečili izplačilo vojaškega bonusa v gotovini. Vodilni senatorji priznavajo, da se jim ni posrečilo doseči kompromisa glede bonusa. Zato pa so sedaj v velikih skrbih glede Rooseveltovega družabnega programa in podaljšanja NRA. Povsod je videti skupine senatorjev, ki žele priti na jasno, kaj je pravzaprav protustavno, ako bo Railway Retirement Act označen kot protustaven.

V primeri s tem se zdi vprašanje glede bonusa jasno kot sonce. Harrisonov kompromisni predlog, ki je bil odobren tudi v Beli hiši, je mrtev in pokopan in v kratkem bo senat odločil, ali naj bo bonus izplačan po Vinsonovi ali po Patmanovi predlogi.

Še včeraj je izgledalo, da bo sprejeta Vinsonova predloga, za katero se potegujejo veterani in so jo sprejeli tudi bančni krogi. Toda sedaj prihaja v Washington cela povodenj brzojavk, ki zahtevajo sprejem Patmanove predloge. S tem je videti vpliv župnika Coughlina, ki je člane National Union for Social Justice po radio pozval, da se zavzamejo za Patmanovo predlogo in jim je zatrjeval, da bi po Vinsonovi predlogi od vsakega dolarja ostalo 8 centov v žepih bankirjev.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Prebivalstvu Illinoisa grozi pomanjkanje

MADŽARSKA NOČE STIKOV Z MALO ANTANTO

Pogodba za medsebojno pomoč z Malo antanto nemogoča. — Madžarska zahteva premembno mejo.

Benetke, Italija, 6. maja. — Madžarski delegati, ki so se stali z zastopniki Avstrije in Italije, da izgledajo pot za podonavsko konferenco v Rimu, so izjavili, da je Madžarska pripravljena skleniti vojaško zvezo z Avstrijo in Italijo, ne pa z državami Male antante.

Navzlic triurnemu prigovarjanju se Italijanom ni posrečilo odvrniti Madžarov od te odločne izjave, ki spravlja v nevarnost podonavsko konferenco. Italiji pa je mnogo na tem, da bi bila s podonavsko pogodbo zajamčena neodvisnost Avstrije.

Madžarski delegati so podali dva razloga za odklonitev pogodbe z državami Male antante in sicer:

1. Taka pogodba z Malo antanto bi za Madžarsko postavila status quo mirovne pogodbe, medtem ko Madžarska zahteva premembno mejo in od te zahtevne ne bo nikdar odstopila.

2. Pogodba za medsebojno pomoč z Malo antanto bi nadaljevala obkroženje Nemčije, Madžarska pa ne želi železnega obroča okoli Nemčije.

Madžarska tudi ne bo nikdar podpisala nobene pogodbe, dokler ji ne bo dovoljena enakost v orožju. Italijo je ta zahteva, ki sicer ni nova, zelo presenetila, ker ji je znano, da iz Mala antanta odločno proti oborožitvi Madžarske.

Da pa tudi od svoje strani dajo kakšne koncesije, so se Madžari izjavili, da bodo samo "teoretično" zahtevali enakost. Od zmagalnih vesil in od nasledstvenih držav zahtevajo isto priznanje enakosti, katero je dobila Nemčija 11. decembra 1932, ko je prišla na razorožitveno konferenco v Ženevo.

V povračilo za to je Madžarska pripravljena samo na "topnjenje" oboroževati se in bo tudi pozneje sklenila z Avstrijo neumeševalno pogodbo.

Benetke, Italija, 6. maja. — Avstrija in Italija sta ugodili madžarski zahtevi za "teoretično" enakost in madžarski delegat, zunanji minister Koloman de Kanya je nato rekel, da na podonavski konferenci v juniju ne bo treba razpravljati o tem vprašanju.

RUDNIŠKA NESREČA NA JAPONSKEM

Tokio, Japonska, 7. maja. — V nekem premogovniku v Sorachi na otoku Hokkaido je nasala eksplozija in zasutih je bilo 99 rudarjev, med njimi nekaj žena in deklet. Trije so bili rešeni, dva pa sta bila najde-

NE BO TREBA NOVIH DAVKOV

Redni proračun je bil prekoračen samo za 36 milijonov. — Prišlo je več davkov, kot je vlada pričakovala.

Washington, D. C., 7. maja. Demokrati voditelji v kongresu pravijo, da davkov dve leti ne bo treba zvišati. Pri tem pravijo, da je bil letošnji zvezni proračun zvišan samo za \$36,000,000. Ker so davki prinesli več, kot pa je vlada pričakovala, ne bo teh 36 milijonov samo pokritih, temveč bo še nekaj ostalo. Proračun ne vključuje izdatkov za podporo brezposelnim. Proračun je bil prekoračen, ker so bile plače zveznih uradnikov postavljene na staro višino in ker je bilo povečano število moštva v armadi.

Primanjkljaj letošnjega fiskalnega leta, ki se konča 30. junija, znaša skoro tri milijarde dolarjev. Predsednik Roosevelt je bil mnenja, da bo ta primanjkljaj znašal štiri milijarde.

Zvezni zakladničar Morgenthau je naznanil, da bo v ponedeljek po radio govoril o "ameriškem dolarju" in bo razpravljajal o vladni denarni politiki. Morgenthau bo govoril o povečanju zlatega zaklada in o načrtu za nakup srebra. Zvezna zakladnica ima v svojih shrambah za \$8,725,000,000 zlata. Po postavi mora biti razmerje med zlatom in srebrom 3 proti 1, toda srebro ni doseglo tega razmerja, četudi je zvezna zakladnica zadnje čase kupila 400 milijonov unč srebra.

KONGRES JE ZELO POČASEN

Washington, D. C., 7. maja. Ker kongres ni še rešil mnogo najnujnih zadev, bo najbrže jeseni poklican k izvanrednemu zasedanju. Predsednik Roosevelt ni imel velikega uspeha, ko je pred enim tednom pozival kongres, da naglo izvrši svojo narazorožitveno konferenco v Ženevo.

Kongres že zboruje peti mesec, pa do sedaj je sprejel samo še eno večjo postavbo — dovolil je \$4,880,000,000 za javna dela, pri katerih bodo zaposleni brezposleni. Predno je kongres to dovolil, je o tem razpravljajal tri mesece.

ITALIJA BO POSLALA VEČ VOJAŠTVA

Rim, Italija, 7. maja. — Vojno ministrstvo je naznanilo, da so abesinski roparji ubili italijanskega vojaka po imenu Gougau. Vsled tega je vlada pri abesinski vladni takoj protestirala, poleg tega pa tudi naznanila, da bodo v Vzhodno Afriko poslani še štiri divizije vojaštva.

na mrtva. Za ostale je le malo upanja, da bi jih bilo mogoče rešiti.

KONFERENCA V BENETKAH JE KONČANA

Madžarski je odprta pot na konferenco v Rimu. Uspeh rimske konference je odvisen od Male antante.

Benetke, Italija, 7. maja. — Madžarski je odprta pot na konferenco, ki se bo prihodnji mesec vršila v Rimu in ki bo skušala doseči skupno meddržavno pogodbo za varnost srednje Evrope.

To je poglobitni uspeh konference med avstrijskimi, madžarskimi in italijanskimi zastopniki. Toda Mala antanta najbrže ne bo potrdila pogojev, pod katerimi je bil dosežen sporazum med tremi državami. Treba bo še več dolgih konferenc med državami in rimska konferenca, ki bi se imela pričeti 3. junija, bo skoro gotovo morala biti preložena.

Državniki so se sporazumeli v naslednjih točkah:

1. Avstrija in Madžarska sta pripravljena udeležiti se rimske konference in ne bosta zahtevali, da konferenca razpravlja o oborožitvi, ali o premembni meji, ali vrnitvi Habsburžanov. V zameno za to pa se je Italija obvezala, da bo pri Lig narodov zastavila vse svoje sile, da se poravnava spor med Jugoslavijo in Madžarsko zaradi umora jug. kralja Aleksandra. Pri tem ji bosta pomagali tudi Anglija in Francija.

2. Italija bo razpravljala z Malo antanto o vprašanju oborožitve, da dobi še pred rimsko konferenco zagotovilo, da bo ta problem rešen po želji Avstrije in Madžarske.

3. Italija bo podpirala Madžarsko in Avstrijo, ako mogoče tudi s sodelovanjem Francije, da bo na rimski konferenci natančno pojasnjen pojem "neumešavanje", tako da bo mogla Madžarska še dolje mirnim putem agitirati za premembno pogodbo in da si bo mogla pridržati pravico protestirati pri sosednjih državah, ako bi bile madžarske narodne manjšine preganjane.

4. Italija ne bo zahtevala od Madžarske, da se pridruži splošni neumeševalni pogodbi, temveč bo Madžarski dovoljeno skleniti tako pogodbo z državo s katero bo sama hotela.

5. Italija bo na rimski konferenci stavila predlog, da Mala antanta pristopi k italijansko-avstrijsko-madžarski gospodarski pogodbi, ki je bila sklenjena lansko leto v marcu v Rimu.

Ta sporazum je za avstrijske in madžarske delegate zadovoljiv, četudi sta se morali odpovedati nekaterim zahtevam. Toda ponovno je treba poudariti, da je vse odvisno od Male antante.

Po končani konferenci je rekel italijanski podtajnik v zu-

ZVEZNA VLADA NOČE VEČ PRISPEVATI ZA BREZPOSELNE

CHICAGO, Ill., 7. maja. — Strašilo lakote je pričelo dvigati svojo glavo med stotisoči brezposelnih v državi Illinois, odkar je zvezna vlada s 1. majem prenehala prispevati v državni podporni sklad in odkar je državna postavovodja zanemarila, da bi na odredbo zvezne vlade skrbela za zadostni sklad v svoji državi.

ZAGOVORNIK HAUPTMANA VLOŽIL TOŽBO

Hauptmannova žena ogorčena zaradi njegove zahteve. — Po njegovem zagotovu bi mogla za sebe obdržati vse nad \$50,000.

Trenton, N. J., 7. maja. — Glavni zagovornik Bruno R. Hauptmann v procesu v Flemingtonu. Edward J. Reilly, je Hauptmannovi ženi svetoval, da prične nabirati sklad za obrambo svojega moža in ji je tudi zagotovil, da more za sebe in svojega otroka obdržati vse, kar bi nabrala čez \$50,000.

Hauptmannova žena je prišla s pastirjem D. G. Wernerjem v Trenton in je obiskala svojega moža v smrtni celici. Žena je Hauptmannu povedala, da ga Reilly toži za plačilo in da jo Reilly dolži, da zapravlja denar, ki je namenjen za zagovorništvo.

"Richard mi je nato rekel", je rekla žena, "Ana, ali se še spominjaš, da sem ti že v Flemingtonu povedal, da Reilly ni za mene?"

"Poleg tega mi je Reilly sam svetoval, da naj grem na gledališki oder, da nabere potrebni denar", je nadaljevala ogorčena. "Jaz pa sem odklonila. Tudi Richard je rekel 'ne'! Reilly je govoril o potovanju po zapadu in je rekel, da bi mogla vsak dolar nad \$50,000 obdržati za sebe in otroka."

Hauptmannova žena ni povedala, kaj namerava napraviti, ko pride Reillyjeva tožba 10. maja na obravnavo. Pri svojem možu je ostala pol ure.

nanjem uradu Fulvio Suvich, da je ves čas konference med tremi delegacijami vladala največja sloga. Rekel je, da je potrebno, da osrednje-evropske države sklenejo neumeševalno pogodbo, toda pri tem ni omenil kake pogodbe za medsebojno pomoč. To je najbrže opustil z ozirom na Madžarsko, ki še vedno vztraja pri tem, da ne podpiše splošne pogodbe za medsebojno vojaško pomoč. Mogoče pa bo tako pogodbo sklenila z Avstrijo, toda ne z Malo antanto.

Zvezna vlada bo šele tedaj zopet dala brezposelnim v Illinoisu, kadar bo država izročila skupnemu pomožnemu skladu svoj delež \$3,000,000 na mesec.

Po poročilih iz Springfielda se legislatura že danes razide, ne da bi bila kaj sklenila o davčni postavi. Po dosedanjem načrtu bi imela država Illinois zvišati davke za 2 ali 3 odstotke. Legislatura se ne zmeni za odredbo zvezne vlade, ker menda misli, da bo administrator sklada za brezposelne Hopkins popustil in bo sklenil z državo Illinois kompromis o podpori brezposelnim. Toda iz Washingtona prihaja poročilo, da Hopkins ne bo popustil in bo toliko časa zadrževal podporo, dokler se legislatura ne zgane in sprejme postavbo, po kateri bo država plačala svoj delež v zvezno blagajno.

Po poročilih krajevnih oblasti je že izmed 102 okrajev 84 brez vsake državne ali zvezne podpore za brezposelne in v 15 okrajih že lakota trka na vrata.

UDAREC ZA HERRIOTA

Pariz, Francija, 6. maja. — Minister brez portfeja, Ed. Herriot ni zmagal kot kandidat za župana v Lyonu, kateremu mestu je županoval 26 let. Prihodnjo nedeljo bodo ožje volitve med njim in njegovim nasprotnikom.

TRPLJENJE ITALIJANSKIH VOJAKOV

London, Anglija, 6. maja. — V London so pričela prihajati poročila o velikanskem trpljenju italijanskih vojakov v Eritreji in Somaliji v vzhodni Afriki. Posebno mnogo trpe vsled suše, malarije in velike vročine.

Nek angleški potovalec, ki so mu razmere v Afriki dobro znane, pravi, da ni vredno imeti to deželo, še manj pa se za njo boriti. Ker v deželi ni vode, je bilo vojaštvo nastanjeno v Juba dolini, kjer je zelo razširjena malarija. Po drugih krajih v poletnih mesecih voda usahne, le tu in tam je kak mlaka, polna raznih žuželk. V glavnem mestu Eritreje, Asmari, sta v najhujši vročini za vsako osebo dovoljeni dve steklenici vode.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Za celo leto valja se Ameriko in \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za tretje leta \$1.50
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za tretje leta \$1.50
Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelja in praznikov.
Dopisni brez poplisa in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.
"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-3875

HITLER JE ŠEL PREDALEČ

Ohranba zveza Evrope proti nazijskemu militarizmu so od tedna do tedna jača.

Česar njegovi nasprotniki niso zmogli sami, jim je pomagal Hitler doseči.

V gotovem pogledu je sličen Hitler razljučnemu psu, ki laja na vse strani ter skuša zdaj tega, zdaj onega popasti.

Nahrulil je Francijo, Italijo, Anglijo in Rusijo. Edinole Poljsko je pustil še precej v miru, pa titli Poljaki so mu začeli zadnje čase obračati hrbet.

Od začetka ni bila Anglija niti zanj, niti proti njemu.

Ker ni na Angleškem posebnega razpoloženja za vojno, ni rekla angleška vlada ne tako in ne tako, ampak je skušala vzdržati nekakšno ravnotežje med Nemčijo in Francijo.

Vloge mirne opazovalke oziroma posredovalke pa ni mogla Anglija dolgo igrati. Za to je Hitler poskrbel.

Svetu je objavil program za gradnjo novih letal ter ni prikrival gradnje submarinov.

Anglijo je minila potrpečljivost. Sprevidela je, da je oboroževanje Nemčije na morju in v zraku v prvi vrsti proti nji naperjeno.

Mirovljubnemu angleškemu ministrskemu predsedniku MacDonaldu ni nič drugega kazalo kot naznaniti, da je bo Anglija držala rok križem, ampak bo povečala svojo obrambo.

Zaradi Hitlerja je to potrebno, — se je izgovoril MacDonald.

Največje važnosti je pa francosko-ruska pogodba, ki je bila po dolgem činu in zavlačevanju prejšnji petek podpisana.

Pogodba je prvotno temeljila na ustavi Lige narodov ter je dovoljevala tudi Nemčiji pristop. Zdaj je v resnici obnovitev nekdanje zveze med Francijo in carsko Rusijo. Določa namreč medsebojno pomoč, če bi bila ta ali ona država napadena.

Da francosko-ruska pogodba ni samo kos papirja na kupu pogodb, ki so nastale izra konca vojne, je razvidno iz dejstva, da bo Francija pomagala Rusiji preurediti in razširiti njen zapadni železniški sistem.

Po mnenju izvedencev, je Rusija najmočnejša vojaška sila na svetu. S francosko pomočjo se bodo ruske transportne črte kaj naglo utrdile.

Kako dolgo še, predno bo Hitler spoznal, da je krenil na napačno pot?

LOČITVE ZAKONOV ZARADI MALENKOSTI

Ameriški sodnik Lindsay, znan avtor "Priateljskega zakona" čeni število ločitev v Ameriki na 50 odstotkov vseh zakonskih zvez. Če proučimo vzroke ločitev, pridemo do prepričanja, da je treba njih skupni temelj iskati v prvem pojmovanju zakonske zveze same. To nam dokazujejo kaj čudni vzroki ločitev. Navedno ne najdemo pri zakoncih medsebojnega razumevanja, zakonec si ne prizadeva razumeti in oprostiti napake drugega. Saj ne gre navadno za težje napake, temveč za malenkosti, ki niso vredne, da bi človek zaradi njih lomil življenje. In baš zaradi malenkosti se razdere največ zakonskih zvez.

Težke prestopke si odpuste zakonec prej, nego lažje. Če bi iskal vsak zakonec najprej napake na sebi in šele potem na drugem, če bi se vsak naučil kritizirati in obsojati najprej sebe, bi tudi lažje razumel napake in prestopke drugega in ne bi bilo toliko ločitev zakonov. Sama kritika bi preprečila marsikatero ločitev in prav nič ne bi škodilo, če bi že otroke navajali na to, da je treba najprej pometati pred svojim pragom. Na praktičnih primerih se lahko prepričamo, da so čisto res samo malenkosti krive, da pride do ločitve zakona.

Tako se je morala pred leti ločiti v državi New York od svojega moža gospa Linkova samo zato, ker se je bila preveč zredila. Ljubezen moža se bila ohladila. Mož je pred sodiščem izjavil: "Ko sem se ožej, je bila moja žena vitka kakor vila in tehtala je samo 96 funtov. Toda vsako leto je bila debelejša. Če bi zopet postala vitka, kakor je bila dekle, bi bil pripravljen zopet živeti z njo v zakonu". Ta zakon je bil pač sklenjen površno, drugače ne bi bilo mogoče, da se je razdril zaradi ženinine debelosti.

Milijonar iz Brooklyna Lawson je zahteval, da njegova žena ne sme imeti službe namestu služkinje. Žena je pa sprejela v službo mladeniča, o katerem je mož sam priznal, da vzorno opravlja vsa domača dela kakor služkinja, vendar je pa zahteval zaradi njega ločitev zakona. In sodišče mu je dalo prav, češ, da sluga ne spada v hišo, na mesto služkinje. V tem primeru je mož obsodil svojo ženo, ker si je bila izbrala slugo, v Pittsburghu pa neka žena ni bila zadovoljna s svojim vrtočlavin možem. Ko je nekoč sporazumno z njim odpotovala

ji je mož brzojavil, naj se takoj vrne, če hoče še videti svojega otroka živega. Ko se je vsa prestrašena vrnila, ji je prihitel otrok zdrav in nasmejan naprati, a mož se je opravičil, da je bila to samo šala. Nekeč je potegnil mož iz žepa nov revolver in zaklical ženi, da si počene kroglo v glavo. Žena je omedlela, mož je pa odšel v svojo sobo in vzel iz revolverja vse naboje. Ko se je zavedla, je zagledala moža, kako kleči kraj nje in se opravičuje, da se je samo šalil.

Martha Wisner Hunter je zahtevala po petih letih zakonskega življenja ločitev, ker se je sukal njen mož naprestando v sferah umetnosti in ker je njegova platična ljubezen ni mogla zadovoljiti. Kapitan Faggart je zahteval ločitev zakona, ker je priredila njegova žena z neko damo pivsko tekmo in je zmazala. Ogorčeni mož je trdil, da sme po njegovem mnenju v zakonu piti sa-

"GLAS NARODA"
pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

mo eden in ta ne sme biti žena. Doktor Newton iz Northfielda se je pa dal ločiti, ker je žena rada preklinjala.

Vidimo torej, da se razdirajo zakonske zveze zaradi malenkosti, da v mnogih primerih ne gre za zakonolomstvo, ki velja splošno za najpogostejši vzrok ločitve zakona. V starih časih je to držalo, zdaj so pa postali tudi zakonec malenkostni in površni.

Dopisi.

New York, N. Y.

Pretekli teden je v Tusli, Oklahoma, štiriurno igralo 200 otrok hkrati na 100 klavirjev svetovno znano skladbo "Ob lepi modri Danovi". Časopisi so pisali, da je bilo to nekaj impozantnega.

Na Materin dan, to je v nedeljo dne 12. maja, pa bo isto pesem zapelo Slovensko pevsko društvo "Domovina" iz New Yorka, v slovenskem jeziku na Conti Amateur Hour programu, kateri se bo oddajal potom radio postaje WOR od 5.00 do 5.30 P. M. (Eastern Daylight Saving Time).

Ako vam bo petje ugajalo, ne pozabite poslati pisma ali dopisnice omenjeni radio postaji; kajti če dobi društvo "Domovina" največ glasov izmed onih, ki bodo sodelovali pri tem programu, boste potem imeli priliko slišati večkrat in dalj časa trajajoči slovenski program iz New Yorka. Naslov postaje je: WOR Radio Station, 1440 Broadway, New York N. Y.

Priporoča se
pev. dr. "Domovina".

Brooklyn, N. Y.

Ta nedelja, 12. maja, bo zopet zelo zanimiva ter bo ostala marsikateremu v spominu. Ta dan boce newyorška in brooklynska naselbina počastiti svoje drage matere. Vsak rojak

si bo gotovo pripel rdeč ali bel nagel na svoja prsa.

Tisti, kateri so tako srečni, da so jim matere še žive, bodo gotovo hiteli k njim, da jih obljamejo. Drugi, ki nismo tako srečni in so nam mater položili k večnemu počitku, bomo hiteli na gomile, če bo le mogoče.

Materin dan je pomenljiv za vsakega človeka, ne sama za nas Slovence, radi tega priredi Slovenski Narodni Dom s pomočjo pevskih društev, kakor tudi mladih tamburašev in posameznih pevcev in pevke koncert in zabavo. Program bo zelo obširen in pomenljiv. Najzanimivejši bo prizor najstarejše slovenske matere, kateri bo podarjen rdeč šopek v spomin življenju in v gledališču in na platnu. To je navdalo dr. Szavozda, ki ni mogel živeti brez nje, s takšnim obupom, da si je pognal kroglo v glavo. Ko je bila Hajmasijeva obveščena o njegovi smrti, se je prišla od njega posloviti k mrtvaškemu odru, od tam pa se je takoj odpeljala na Dunaj — naravnost filmskemu snemanju.

Tudi oče pokojnega zdravnika je prišel ob sinovi smrti na njegov pogreb. Smrt in nenavadna okoliščina, v katerih je sin izvršil samomor, pa so očeta tako potrla, da je sklenil tudi sam napraviti konec svojemu življenju, ki mu je postalo po sinovem činu tem nezno, nečje, ker je staremu možu pred nekaj meseci umrla žena, ki je bila zadnja trdna opora njegovega življenja.

Gospod Rupnik je nam ob

ljubil, da bo vsako nedeljo serviral brezplačen golaš ali kako drugo jed. Pravi, da se Zgaga se bo oblikoval, če ga bo posetil, akoravno je zbirčen v jedi in pijači.

Da se prepričamo o novorejeni restavraciji in domači kuhinji, se vidimo v nedeljo, 12. maja ob 4. uri popoldne v našem Slovenskem Domu na 253 Irving Ave., Brooklyn.

Opazovalec.

DVE SMRTI

Komaj se je za silo poleglo razburjenje zaradi samomora znanega mladega budimpeštanskega zdravnika dr. Nikolaja Szavozda, si se je ustrelil zaradi tega, ker ga je zapustila njegova zakonska žena Ilona Hajmasijeva, že prihaja nova vest, ki kaže, kako usodno je posegla Hajmasijeva v rodilno Szavozdovih. Iz žalosti nad tragično smrtjo svojega zadnjega sina se je na svojem gradu v Hatvan Pusti zdaj ustrelil tudi zdravnikov oče, 63. letni Emil Szavod. S tem se zaključuje veriga tragične usode moških potomcev Szavozdove rodbine.

Rodbinska tragedija se je začela z izselitvijo prvega Szavozdovega sina, ki je pred štiri leti emigriral v Argentino, kjer je izvršil samomor. Njegov mlajši brat si je pa iz obupa nad tem činom vzel življenje. Tretji brat je bil zdravnik in veleposelnik dr. Nikolaj Szavod, ki se je sam zapel v nurežo nesreče s tem, da je vzel za ženo Ilono Hajmasijev, žensko, ki je postal nanjo pozoren po golem naključju, ko je bila izvoljena za lepoto kraljice v madžarski prestolici. Hajmasijeva je postala njegova žena, a ni bila zadovoljna s to vlogo. Silila je k gledališču in filmu in je to dosegla. Nato se je ločila od moža, ki jo je dvignil na družabno visoko stopnjo in sledila svojemu neutešenemu hrepenenju po uveljavljenju v gledališču in na platnu. To je navdalo dr. Szavozda, ki ni mogel živeti brez nje, s takšnim obupom, da si je pognal kroglo v glavo. Ko je bila Hajmasijeva obveščena o njegovi smrti, se je prišla od njega posloviti k mrtvaškemu odru, od tam pa se je takoj odpeljala na Dunaj — naravnost filmskemu snemanju.

Tudi oče pokojnega zdravnika je prišel ob sinovi smrti na njegov pogreb. Smrt in nenavadna okoliščina, v katerih je sin izvršil samomor, pa so očeta tako potrla, da je sklenil tudi sam napraviti konec svojemu življenju, ki mu je postalo po sinovem činu tem nezno, nečje, ker je staremu možu pred nekaj meseci umrla žena, ki je bila zadnja trdna opora njegovega življenja.

Tekom procesa se je precej samozavestno obnašal, videč, da gre zares, so mu pa odpovedali žveci.

Prosil je, naj mu puste življenje ter obljubil, da bo v zahvalo pridigoval in učil mladino, da se zločin ne izplača, da se zločin ne izplača.

Niso mu ustregli in uslišali prošnje, ter je s smrtjo plačal svoj greh.

Njegova smrt na električnem stolu bo mladini vsekakor boljše dokaz, da se zločin ne izplača, kot bi bili vsi njegovi nauki in predavanja.

Pticam ne moreš zabraniti, da bi ti ne letele nad glavo, pač pa jim lahko zabraniš, da bi ti na glavi gnezdile.

Dandanašnji so pa res čudni časi. Vseposod je opaziti ljudje, ki niso po svojih starih načelih podedovali, ki niso zadeli v loteriji, ki niso vse življenje delali, pa imajo krasne domove, vozijo se v razkošnih avtomobilih, njihove žene in ljubice se pa kar blešče od samih diamantov.

Kje so dobili denev? Odkod to razkošje? Značilno je, da ti tak človek običajno nikdar ne izda svoje skrivnosti.

Le eden mi je na tihem zapal in napol razodel. Povedal mi je namreč, da se da na svetu prijetno živeti od — pomanjkanja dokazov.

Ko mi je to povedal, mi je bilo namah vse jasno.

Peter Zgaga

Mladinski tamburaški klub — najbolj požrtvovalno slovensko zabavno društvo v Greater New Yorku, priredi v soboto v Slovenskem Domu v Brooklynu svoj pomladni ples. Prireditev bo aranžiral neutrudni zborovodja Gerjovič s pomočjo starišev mladih tamburašev in tamburašic.

Zbor se odzove vsakemu vabilu in je sodeloval pri več prireditvah kot katerokoli slovensko društvo v New Yorku.

Zato je pa dolžnost društva, ki so bila deležna njegove pomoči, da bodo v soboto, če že ne korporativno, že vsaj dobro zastopana.

Mladina radevolje sodeluje. Izkažite ji z obilno udeležbo hvaležnost in priznanje.

To je vaša narodna dolžnost.

Volitve so bile končane.

Izvoljeni kandidat si je obrisal pot s čela in začel kvasiti tistim, ki so ga hoteli poslušati.

Proketo, to je pa bilo delo. Zadržih par tednov sploh nisem zatislil očesa. Vsak dan sem delal skoro štiriindvajset ur in agital na vseh koncih in krajih. Zdaj je pa moj trud bogato poplačan. Izvoljen sem bil s pretežno večino glasov. Toda, kakor sem rekel, zdaj sem na smrt utrujen.

Verjamem, da si utrujen — mi je rekel star volilec. — Zdaj pa kar lepo spat pojd in spi nenehoma štiri leta. Po štiri letih, par tednov pred prihodnjimi volitvami, te bomo pa že zbudili.

Neumnost je povedati vedno vse, kar misliš, a zahrbtnost povedati, česar ne misliš.

Besede so zdravila, ki zelo koristijo, če jih zmerno uporabljajš.

V ponedeljek je bil v Pennsylvaniji usmrčen na električnem stolu študent Edwards, ki je zasnoval umor svoje ljubice.

Dolgo je čakal prilike, ko sta bila pa nekoč sama v čolnu, jo je pahnul v vodo.

Oblast mu je dokazala kazni-vo dejanje, porota ga je spoznala krivim, sodnik ga je pa obsodil na smrt.

Tekom procesa se je precej samozavestno obnašal, videč, da gre zares, so mu pa odpovedali žveci.

Prosil je, naj mu puste življenje ter obljubil, da bo v zahvalo pridigoval in učil mladino, da se zločin ne izplača, da se zločin ne izplača.

Niso mu ustregli in uslišali prošnje, ter je s smrtjo plačal svoj greh.

Njegova smrt na električnem stolu bo mladini vsekakor boljše dokaz, da se zločin ne izplača, kot bi bili vsi njegovi nauki in predavanja.

Pticam ne moreš zabraniti, da bi ti ne letele nad glavo, pač pa jim lahko zabraniš, da bi ti na glavi gnezdile.

Dandanašnji so pa res čudni časi. Vseposod je opaziti ljudje, ki niso po svojih starih načelih podedovali, ki niso zadeli v loteriji, ki niso vse življenje delali, pa imajo krasne domove, vozijo se v razkošnih avtomobilih, njihove žene in ljubice se pa kar blešče od samih diamantov.

Kje so dobili denev? Odkod to razkošje? Značilno je, da ti tak človek običajno nikdar ne izda svoje skrivnosti.

Le eden mi je na tihem zapal in napol razodel. Povedal mi je namreč, da se da na svetu prijetno živeti od — pomanjkanja dokazov.

Ko mi je to povedal, mi je bilo namah vse jasno.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Valed naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najkrajšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratna dovoljenja, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in enotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO			V ITALIJO		
Za \$ 2.75	Din. 100		Za \$ 9.35	Lir 100	
\$ 5.25	Din. 200		\$ 18.70	Lir 200	
\$ 7.30	Din. 300		\$ 28.05	Lir 300	
\$ 11.75	Din. 500		\$ 42.40	Lir 500	
\$ 23.50	Din. 1000		\$ 84.80	Lir 1000	
\$ 47.00	Din. 2000		\$ 169.60	Lir 2000	

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgornj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovolj čisto se bolje pogojte.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJEM

Za izplačilo \$ 1. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. —	\$ 57.50
\$ 20. —	\$ 115.00
\$ 30. —	\$ 172.50
\$ 40. —	\$ 230.00
\$ 50. —	\$ 287.50
\$ 60. —	\$ 345.00
\$ 70. —	\$ 402.50
\$ 80. —	\$ 460.00
\$ 90. —	\$ 517.50
\$ 100. —	\$ 575.00

Prejemnik denar v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbine \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

VABILO

MATERNI DAN — MOTHERS' DAY

V NEDELJO, DNE 12. MAJA 1935

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

253 Irving Avenue Brooklyn, N. Y.

Koncert z Zabavo

KI GA PRIREDI UPRAVA S POMOČJO SLOVENSKEH PEVSKIH IN KULTURNIH DRUŠTEV TER POSAMEZNIH PEVCEV IN PEVK V KORIST SLOVENSKEGA DOMA

— VSPORED —

1. POZDRAV Govori preds. Narodnega Doma Mr. Tassotti
2. PODARITEV Sopka najstarejši materi v spomin živčim materam ter najmlajši deklici brez matere v spomin mrtvim materam
3. MLADI VOJAKI, koranica, svirajo Tamburaši pod vodst. Mr. Gerjoviča
4. SING ME TO SLEEP poje Mr. John Michel, na klavirju spremlja Miss Antonetta Rupnik
5. "SLOVAN" poje dve nár. pesmi pod vodstvom Mr. Hudeca
6. ROSEBUD svirajo Tamburaši pod vodstvom Mr. Gerjoviča
7. HRIBČKI PONIŽUJE SE poje Mr. Louis Rupnik, spremlja Miss Tina Rupnik
8. ODLOMEK IZ OPERE RIGOLETTO, pod vodstvom Mr. Šubelj-a
9. VESELI BRATCI. (Fahor) poje moški zbor "Domovine" pod vodstvom Mr. Šubelj-a
10. ZAGORSKI ZVONIKI, narodna poje moški zbor "Domovine" pod vodstvom Mr. Šubelj-a

PLES IN PROSTA ZABAVA VSTOPNINA PROSTA HAT CHECK 25c

KRATKA DNEVNA ZGODBA

F. S. FINŽGAR:

VZDRŽAL JE...

Nista govorila, ko sta zaje-mala iz ene skleda — mati in sin. Jed je bila prepojena z grenkostjo slovesa. Tihlo, počasi sta drsli leseni žlici po gli-nasti skledi. Mati se je jedi ko-maj dotikala. Ni občutila slasti do južine. Tesnoba je stiskala njeno grlo. Ni enkrat ne bi za-jela, da ni bilo zaradi sina. Da ne bi jedla ona, tedaj bi tudi Janez položil žlico in odšel la-čen z doma na dolgo pot. Ke-dar sta se žlici kakor poneve-doma zadeli v skupni skledi, sta oba hkrati dvignila pove-sene oči. Dvoje pogledov, pla-vajočih v skrivani dosi strahu in upanja, se je srečalo in go-ovorilo v nemem molku glasne besede slovesa.

Sin je prvi položil žlico na mizo.

"Ali ni dobro, Janez?"

In v istem hipu je ostala tu-di materina desnica in ni več segla po jedi.

"Dobro je, mati! Toda ura prihaja. Da ne zamudim..."

Sin je vstal, z njim vred je stala mati in odnesla posodo v kuhinjo. Janez je slišal v so-bo, kako je zakrutil težki po-krov materine skrinje v shram-bi. Do mozga mu je segel ta glas. Kakor bi kdo prebodel srce, da izpije iz njega zadnjo kapljico življenja.

Ko je mati odprla vrata v hišo, je spustil sin skromen kovček na klop in se ozrl.

Materina desnica, ki se je tresla, je krčevito stiskala pet desetkronskih bankovcev. Sinu je podplula rdečica bledikasto lice. Kakor val srpanu je obli-lo po obrazu. Pet let že ni prejel od revne matere ni vi-narja. Preživljal se je v mestu s poučevanjem in za vsake po-čitnice prihranil toliko, da je mogel podariti materi skrom-no vezilo. Toda sedaj gre v ne-znano mesto. Kaj bo tam? Vse tuje, vse dražje. Občutil je v tem hipu, da se ne podaja v boj za življenje sam, marveč da je s seboj potegnil tudi mater. Jasno je videl na bankovcih tesno grozo zatajevanja in od-povedi materine. Koliko je šte-dila sirota pri vinarju, da je narasla ta ogromna vsota v skrinji. In sedaj je zavezala skrinjo, zaječal je pokrov, in v trenutku je izteklo iz nje, kar se je nabiralo po kapljah v le-tu, morda v dveh — treh le-tih...

"Na, Janez! Vzemi! Za prvo silo! Potem bo že Bog pre-ložil in pomagal!"

Mati je naštel na mizo.

Tresoč prsti so se doteknili vakega bankovca posebej, ka-kor bi se v bridkosti poslavlja-li od njega. A v materinih očeh ni bilo bridkosti. Kakor boga-temu, ko šteje tisočake dote na mizo pred ženina, tako je bilo materi. Prevzemal jo je skriv-nostni ponos ob tolikem boga-stvu, kakor ga še ni mogla po-ložiti pred sina.

Janez je denar spravil. Tudi njegovi prsti so se tresli. Vso težo dela in truda so občutili, na denarju so visle materine ure, skrbi in znoja polne.

"Mati, Bog Vam povrni, in-tadi jaz Vam poplačam. Da mi-ne vsaj pol leta, potem upam, mati, da bom rešen."

"Janez, ne boj se! Pol leta vzdržim. Telička je lepa. Ne-dam je rada od hiše. Ali zara-di tebe, sin, se zgodi. In na zi-mo ne zakoljem doma. Prodaj. Se že kako prerinem do pomla-di."

Sinu je silila grenkost v oči. Z obema rokama je segel po materini desnici — in jo polju-bil — prvič v življenju. Na su-ho materino roko je kanila sol-za, in tedaj mati ni več vzdrža-la. Odmeknila mu je roko in v svetosti in slovesnosti polnem objemu sta se strnila mati in sin — prvič, odkar se je Ja-nez iz materinega naročja na-potil v svet. In tedaj je Janez prvič živo občutil, kako svet in kako sladak je materin po-ljub...

Štirje meseci so potekali. Pred naravoslovcem Jane-zem je ležalo na mizi materino pismo. Sin ga je že prebral. Njegove trudne oči so visle na zadnjem stavku: "Ne obna-paj, Janez! Vzdrži! Nisem za-klala doma. Pa se je dobro pro-dalo. Še tri mesece bodi brez skrbi!" Kakor glas božji je do-nelo od teh krivenčastih črk.

In Janez je potreboval tega glasu, ki mu je v zdvojenosti veselo in pogumno zaklical: "V boj — v boj, za obstanek! — Vzdržim! Če ti vzdržiš, mati, zakaj ne bi sin!" Skrbno je spravil materino pismo, za-vilnil ovratnik oguljene suk-tije, se sčistil v dve gubi, po-meknil blizo bomo svetiljko in odprl debelo knjigo. Toda prvi hip ni mogel nadaljevati uče-nja. Preveč se je vznemiril.

Roke je vteknil v žep in za-čel hoditi po sobi.

Ura je bila šele dve popol-dne in v njegovi sobi je že go-rela luč. Peč je bila mrzla, za-naj pa zima.

"Štiri mesece že v tej ječi," je preudarjal. "Ali je tako življenje vredno življenja, ali vredn kos kruha takega tr-pljenja? Prezobam in stradam; moj stan — brlog, mati strada in prezoba doma. Fej, tako živ-ljenje! Da bi pač vedno tam gori ostal in čedo očefovo pa-sel," je začel polglasno de-klamirati predse. "Čemu sega-berač po belem kruhu? Tudi po kruhu modrosti ne segaj! Siromak si — in siromak osta-ni. Če si pastir, če si blavec, se nasloniš ob vola v hlevu in se ogreješ, če nimaš peči. Edino ti — revni študent — se nimaš nasloniti nikamor. — Ali ni-sem trkal, prosil, prebredel ves Dunaj za kosček kruha? In ga nisem prosil zastoj. Oj ne! Pocen prodajam. Kar imam — kar žnam. Branjevece nasta-vi guilo jabolko in ga spravi v denar. Od mene ne mara nihče zdravega sadja — mojega o-ma... In če obupam, če se na-potim v domovino, lačen in u-pal, pa pokažejo za menoj s-prstom: "Glejte ga, nepridi-prava, pokvarjenega! Posto-pač! Mlati naj gré! Lenuh! Materi poje bajto, če je že ni. Sramota taka!" In nenadoma so se mu zaokrenile misli in se je spomnil tovariša, ki mu je govoril: "Pojdi k židu! Kaj študiraš lačen? V veselje z nami! Kaj nas briga!"

Ročno je sedel k mizi, ob sve-tiljki si ogled roke in začel pi-sati belečke iz debele knjige. Moč je rasla, železna volja je pogazila skušnjavo. Mraz krog srea je ginil, kakor bi kipe-la vročina od materinega pisma.

Bled, sluhšan in truden se je napotil k izpitu. Sloves pro-fesorja mu ni dajal upanja. In vendar je šel.

"Delal sem, res da v trplje-nju in bedi — toda delal sem."

Ko je vstopil v predsoho, je hodil po parketu tovariš. Zelo gosposki je bil. Tri brazgotine na licu so pričale, da zna bra-niti čast s sabljo. Obleka je bi-la vzorna, da je Janez šele v tem nasprotju spoznal, kako siromašna je njegova. Ozrl se je preko rame — on, stara hi-ša — na plahega bruca.

Janez se za ta pogled ni me-nil. Bil je pač človek, ki je v rani mladosti začel biti boj in je lahko pogledal vsakemu v lice ter rekel: Kar sem, sem sam iz sebe. Zato je smelo sto-pil do tovariša in ga vprašal, ali morda ni profesorja doma. Dijak se je ponosno obrnil

od okna in premeril Janeza z nekoliko zaničljivim pogledom, si popravil naočnike in odgo-voril:

"Doma! Pa nekoga davi s svojo strogostjo in ga bržkone-tudi obglavi, kakor je njegova navada!"

V tem hipu so se odprla vrata in gorečih lic je prišel iz so-be dijak od kolokvija.

"Kako?" je hitel vanj ele-gantni mož.

"Vrag naj vzame njega in njegovo anatomijo!"

"Torej nič?"

"Pojdi in poskusi!"

Dijak je vstopil.

Janezu je pa strah napolnil

(Nadaljevanje na 4. strani.)

SLON IN AVTOMOBIL

Iz Durbana v Natalu (Juž-na Afrika) poročajo tole zgod-bo, ki bi ji človek prav gotovo ne verjel, če bi jo pripovedoval kak lobec. Zgodilo pa se je to Franku Humphreyu, ki je vse kar drugega ko lovec. Ta go-spod se je vozil iz Kazame v severni Rodeziji ponoči z av-tomobilom po ozki cesti. V svi-tu svojih reflektorjev je kar naenkrat zagledal na cesti pred seboj mogočno steno, ki pa v resnici ni bila nič drugega ko slonova zadnja plat. Frank bi bil rad avtomobil ustavil, pa ni bilo več časa, zgodila se je nesreča. Frank je zatisnil oči, slon je pa storil več. Pokleknil je na kolena in neprosto voljno sedel na hladilnik avtomobila. Toda že v naslednjem hipu je slon planil pokonci in oddir-lj v silovitih skokih, med pot-jo od bolečine glasno troben-tajče iz svojega rila. Dirjal je tako, da so kar tla bobnela. Zgodilo se mu je namreč da je z vso težo svojega telesa sedel na kovičasto in koničasto fi-guro, s katero je Frank zapir-al hladilnik svojega avtomobi-la. Kovinasta figura se je vsled silne slonove teže zarila v trdo slonovo zadnjo stran in mu napravila veliko rano.

Vkljub strahu se je Frank začel na glas smejati, potem je popravil svoj avtomobil in z njim počasi odkrival proti domu.

PRED ODHODOM.

V staro domovino pritrčeno po-zdravljam vse prijatelje in znance v Durant City, Pa. Obr-nil sem se na potniški oddelek "Glas Naroda", kjer so mi vse potrebno, točno in po nizki ce-ni preskrbeli. To domačo tvr-dko vsem rojakom v svrhu po-siljanja denarja ali potovanja najtopleje priporočam.

Jernej Krajec,

na poti v Celje.

Varočite se na "GLAS NARODA" največji slovenski do-vnik v Zdrženih državah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in . . . Poučni Spisi

- BODOČI DRŽAVLJANI** naj naroče knjižico — "How to become a citizen of the United States". Cena 50
- BREZPOSELNOSTI IN PROBLEMI SKREBTVA ZA BREZPOSELNE.** 75 strani. Cena 35
- BOJ NALEZLJIVIM BOLEZNIM.** Spisal dr. Jos. Tlačar. 155 strani. Cena 75
- Opisi važnih kužnih bolezni z navodili za nego bolnikov. 8 slikami.
- CERENIŠKO JEZERO IN OKOLICA.** Spisal M. Kabaj. Trda vez. 75 strani. Cena 1.20
- V knjigi je 21 slik in en zemljevid. Zgodovi-na in pripovedke o naravnem čudu, kakršnih je le malo na svetu.
- DENAR.** Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Cena 80
- Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan čisto narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientirni spis o denarju.
- DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK.** Spisal Franjo Do-lar. 8 slikami. 278 strani. Cena 1.25
- DOMAČI VRT.** Spisal M. Humek. 234 str. Cena 1.20
- Splošno vrtnarstvo; posebno vrtnarstvo: sad-no drevje; kako vrt krasimo; navodila za sobne rastline. 102 slike.
- DOMAČI ZDRAVNIK.** Spisal S. Kneipp. 240 str. Trda vez. Cena 1.50
- Navodila slovitega župnika, ki je zdravlil naj-različnejše bolezni z navadnimi pripomočki. Opis bolezni. 8 slike.
- DO ORHIDA DO BITOLJA.** 166 strani. Cena 70
- Zanimiv potopis s slikami tistih krajev naše stare domovine, ki so Slovincem le malo znani.
- GOVEDOREJA.** Spisal R. Legvart. 142 strani. 8 slikami. Cena 1.50
- GOSPODINSTVO.** Spisala S. M. Purgal. 8 sli-kami. 296 strani. Cena 1.20
- Knjiga se odlikuje po svoji izbrani vsebini in veliki koristi, ki jo nudi ženam in dekletom v vseh vprašanih gospodinstva.
- GOSTILNE V STARI LJUBLJANI** 51 strani. Cena 60
- Podroben opis starih ljubljanskih gostiln, s katerimi je v gotovi meri zvezana zgodovina slovenske prestolice.
- GRŠKA MITOLOGIJA.** 311 strani. Cena 1.—
- Opis božanstev, v katero so verovali stari Grki.
- IZ TAJNOSTI PRIRODE.** 83 strani. Cena 50
- Poljudni spisi o naravoslovju in zvezloznanstvu.
- IZBRANI SPISI ZA MLADINO.** Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena 90
- Levstik. 220 strani. Cena broš. 90
- JUGOSLAVIJA.** Spisal Anton Melik. Prvi in dru-gi del obsegata 321 strani.
- Cena: I. Del 80. II. Del 80
- Zemljepisni pregled; natančni podatki o pre-bivalstvu, gorah, rekah, poljedelstvu.
- KRATKA SRBSKA GRAMATIKA.** 68 strani. 30
- KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVA-TOV IN SRBOV.** 95 strani. Cena 30
- KNJIGA O LEPIM VEDEDNJU.** (Urban.) Vez. 1.25
- KNJIGA O DOSTOJNEM VEDEDNJU.** 111 str. 50
- KUBIČNA RAČUNICA.** Trda vez. 144 str. Cena 75
- Navodila za izračunavanje okroglega, rezaue-ga in tosnega lesa.
- LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI,** poezije. 306 str. Cena 70
- LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI.** 332 strani. Cena 70
- V teh treh knjigah je zbrano vse književno delo našega velikega kritika, pesnika, pisate-lja in jezikoslovca.
- LIBERALIZEM.** Spisal V. Hobbhouse. 126 str. Politčna študija, ki nazorno prikazuje smer-nice nekoč tako važne angleške politične stranke.
- MISTERIJ DUŠE.** Spisal dr. Franc Goestl. — 275 strani. Cena 1.—
- Razprava o blaznosti in posledicah pijane-vanja.
- MATERIJA IN ENERGIJA.** Spisal dr. Lavo Čer-melj. 8 slikami. 190 strani. Cena 1.25
- Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Po-ljudno pisana razprava o izsledkih moderne znanosti.
- MLEKARSTVO.** Spisal Anton Pevc. 8 slikami. 168 strani. Cena 1.—
- Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh.
- NASVETI ZA HIŠO IN DOM.** 410 strani. Cena 1.—
- Ta knjiga nudi nasvete, kako ravnati v raz-nih vprašanih in neprilikah, ki se dnevno pojavljajo v delokrogu gospodarja in gospo-dinje in je torej vest svetovalec v vsakem domu.
- NAROD, KI IZUMIRA.** 101 strani. Cena 40
- Poljuden opis najsevernejšega naroda na sve-tu, njegove šege in navade.
- NAJVEČJI SPISOVNİK.** 150 strani. Cena 75
- Knjiga vsebuje veliko zbirko ljubavnih in ženitnih pism.
- NAŠA PRVA KNJIGA.** Spisal Pavel Fiere. 60 strani. Trda vez. Cena 75
- To je nekak slovenski abecednik, sestavljen po vzoru ameriških učnih knjig. 8 slikami. Primerno za otroke, katere hočete naučiti slovenskega pravopisa.
- NOVA VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA** 291 strani. Cena 1.50
- To je najpopolnejša sanjska knjiga, sestav-ljena po najboljših arabskih in egiptovskih virih. 8 slikami.
- OJAČEN BETON.** 123 strani. Vezano. Cena 50
- Učna knjiga s slikami za stavbne obrtnike.
- OB 50-LETNICI DR. JANEZA EV. KREKA** — 94 strani. Cena 25
- Napisano v spominu možu, ki je prvi med na-mi uspešno propagiral veliko idejo jugo-slovanstva.
- OBRTNO KNJIGOVODSTVO.** 258 strani. Vez. 2.50
- Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter žele-zotvarstvo.
- ODKRITJE AMERIKE,** spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. 50
- Cena vezane 60
- Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih.
- PO GORAH IN DOLINAH.** Spisal Pavel Kunaver 197 strani. Cena 80
- V knjigi so opisane lepote naše slovenske domovine. Krase jo krasne slike naših naj-lepših krajev.
- PRAKTIČNI RAČUNAR.** Trda vez. 251 str. 75
- Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno.
- PRAVILA ZA OLİKO.** 142 strani. Cena 65
- Nasveti in navodila, kako se je treba obnaša-ti v družbi.
- PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE** Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Cena 70
- Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije.
- PSIHIČNE MOTNJE NA ALKOHOLSKI POD-LAGI.** Spisal Ivan Robida. 183 strani. Cena 75
- Strokovna študija razprava o posledicah probl-jeza zauživanja alkohola.
- RUSKI REALIZEM.** Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. Cena 1.50
- V knjigi so opisani predhodniki in idejni ute-meljitelji te svojevrsne ruske struje.
- RADIO.** 244 strani. Cena 1.75
- Kdor se zanima za radio aparate, ne more te knjige pogrešati. Spisal Jo je strokovnjak, profesor Andree. 8 slikami.
- RAČUNAR.** 296 strani. Vezano. Cena 75
- S pomočjo te knjige vam je mogoče nazlo iz-računati obresti od pol odstotka do dvana-jstih odstotkov. Vsebuje tudi dodatek o me-ri in teži.
- STANLEY V AFRIKI.** 122 strani. Cena 50
- Doživljaji slavnega raziskovalca, ki je prvi raziskal "črni kontinent".
- SPOMINI.** (Spisal Jože Lavtitar.) 243 strani. Cena 1.50
- V tej knjigi obuja naš znanj potopise župnik Lavtitar spomine na svoja brežestvina po-tovanja.
- SVETÓ PISMO STAREGA IN NOVEGA ZA-KONA.** 799 in 233 strani. Trda vez. Cena 3.—
- SADNO VINO IN SADRJEVEC.** Spisal M. Humek. 128 strani. 8 slikami. Cena 40
- Navod. kako za izdelujemo in kako z njim ravnamo, da dobimo okusno in stanovitno pi-jnjo.
- SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-SLOVAR.** 148 strani. Cena 90
- SADJE V GOSPODINSTVU.** Spisal M. Humek. Kratke navod. o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in ze-lenjadi. Pojasnjeno s 15 barvnimi prilgami in 42 slikami.
- SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR.** 143 str. Cena 40
- Druge polovica knjige vsebuje nemško-slo-venski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika.
- SPRETNA KUHARIKA.** 248 strani. Vezana. Cena 1.45
- V knjigi je naš šeststo največjih kuhar-skih navodil.
- SPOL, LJUBEZEN, MATERINSTVO.** Cena ... 50
- Knjižico je spisal prof. dr. Zavor ter je na-menjena dekletom v starosti štirinajstih let.
- SPOJNA NEVARNOST.** Cena 25
- Na šestnajstih straneh je dr. Franc Derzane nakratko pojasnil nalezljive spolne bolezni.
- UČNA KNJIGA LAŠKEGA JEZIKA.** 147 str. Cena 60
- Knjiga vsebuje tudi slovnico in kratak slovar.
- UČBENIK ANGLEŠKEGA JEZIKA.** — Slovni-nica in slovar. 295 strani. Cena broš. 1.25
- Vezano 1.50
- UVOD V FILOZOFIJO.** Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 1.50
- VELIKI SLOVENSKI SPISOVNİK.** 437 strani. 1.25
- Vezano. Cena 1.25
- Zbirka pism, listin in vlog za zasebnike, tr-govce in obrtnike.
- VELIKI VSEDEŽ.** 144 strani. Cena 50
- Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretno-sti; burke in šaljivi poskusi; vedeževalna ta-bela; punktiranje; zastavice.
- VOŠČILNA KNJIZICA.** 93 strani. Cena 50
- Zbirka voščilnih listov in pesnic k godovom, novemu letu in drugim prilikam.
- VOJNA Z JUGUROTO.** 123 strani. Cena 50
- VALENTINA VODNIKA IZBRANI SPISI.** — 100 strani. Cena 30
- VALENTIN VODNIK SVOJEMU NARODU.** — 48 strani. Cena 25
- V prvi knjigi so pesni in basni, dočim ga nam je v drugi knjigi predstavil Vodnika dr. Ivan Pregelj kot pesnika, zgodovinarja, govornika, glasbenika in časnika.
- VODNIKOVA PRATIKA za leta 1927.** 128 str. Cena 50
- Zbirka zanimivih spisov, ki so trajnega po-mena.
- VODNIKI IN PREROKI.** 128 strani. Cena 60
- Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjepis mož, ki so s svojim delom privedli slovenski narod iz suženstva v svobodo.
- ZNANSTVENA KNJIZNICA.** 78 strani. Cena... 35
- Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kozakov.
- ZDRAVILNA ŽELIŠKA.** 62 strani. Cena 40
- V knjižici najdes v lepem redu omenjeno vse, kar potrebujete, da si ohranite in popravite svo-je zdravje.
- ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, SRBIH IN HRVATIH.** 137 strani. Cena 1.90
- Zaamenito delo našega znanega umetnostne-ga zgodovinarja Josipa Malca. V knjigi je 67 krasnih slik.
- ZDRAVJE MLADIH.** 147 strani. Cena 1.25
- Higijena doma in v šoli. Opis bolezni pri mladini.
- ZDRAVJE IN BOLEZNI V DOMAČI HIŠI,** spisal dr. Just Bačar. Cena 1.25
- Sestav. delovanje in nega človeškega telesa. 8 slikami.

PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA V NEW YORKU

Prizor z velike skupščine in koncerta v Central Parku, ki se je vršil po velikem sprevodu, katerega se je udeležilo stoti-soč socialstov in petdeset tisoč komunistov.

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

95

— Lepa resnica, Dietwald! Toda ni nova. To je pred menoj in teboj povedal že nekdo drugi, ki je čutil bolečine življenja vseh in vendar ni izgubil ljubezni. Spomni se: Matej, 6. poglavje, 22. vrsta!

Z lahnim glasom govori pater Desertus besede pridige na gori pred se: — Tvoje oko naj bo luč tvojega življenja. Ako je tvoje oko jasno, bo tudi tvoje življenje hodilo v svetlobi. Ako pa je v tebi tema, in tvoje oko vidi temno, tedaj te bo tudi obdajala tema od vseh strani. — Prime proštno roko in pravi: — Gospod! Vzemite moje ime od mene! Nič več nočem biti Desertus.

— Potem bodi pater Theophilus! (Bogoljub). Molče sedita. Čez dolino in višine sveti gorko jesensko sonce, in padajoči listi v svoji blesteči rmeni barvi izgledajo kot padajoči ognjeni jeziki.

Naenkrat pa pater Theophilus v razburjenju iztegne roko. — Poglejte, gospod! Bel metulj leti mimo.

— To je najbrže zadnji! — pravi gospod Henrik. — Tudi ta bo umrl. Toda s solncem je bil dober prijatelj in sedaj sme uživati dan, katerega na tisoče njemu enakih ni doživel.

Oba gledata za metuljem. Na svojem poletu sledi cesti, zadržuje se med bele kamne, se primaje nazaj na nizko mejo, iz čije vej veje piha srebrno blesteče niti pajčevine, in malo se zadržuje, in zopet dalje leteč, dospe do velikega travnika pred novo hišo. Tukaj si poišče vsako zakasnelo cvetko in srka iz vsakega ovelega keliha kapljico strdi. Nato zleti ob belem zidu navzgor, in dolgo, dolgo plahuta okoli okrašene smreke na strehi.

Roko v roki, z žarečim obrazom, stopita Hajmo in Gitli skozi vrata.

— Kje pa sta? — zajeclja Gitli. — Poglej, Hajmo, ni jih več tukaj.

Iskaje gledata okoli. Počasni koraki se bližajo hišnim vratom. Podobar Ulej stopi na dvor. Na rami nosi veliko podobu, ki je zavita v zeleno platno.

— To naj tukaj oddam, mi je bilo naročeno. Namenjeno je gori nad vrata! — pravi.

Ulej postavi podobo na kamenito klop ter s tresočimi rokami odvijne platno.

— Hajmo, samo pogled! Kaj tako ljubkega in lepega! Kot bi bila živa in bi naju gledala.

Lahna rdečica se razlije čez Ulejev blede obraz. Pohvala ga je razveselila. Brez besed se obrne in zapusti dvor. Hajmo in Gitli ne opazita, da je šel. Molče stojita, naslonjena eden na drugega in ogledujeta z barvami poslikano podobo.

Podstavek predstavlja siv oblak, katerega ovija kača in na njeni glavi stoji podoba z obema nogama. Modro oblačilo z ozko razvrščenimi ostrimi gubami pokriva celo telo; vitki prsti drže belo lilijo; beli obraz z modrimi očmi je lahno nagujen in kot halja padajo razpuščeni lasje na rame. Čelo kraši venec evotnih sneženk.

— Hajmo! Samo pogledj obraz! — zašepeče Gitli. — Ali opaziš, komu je podoben?

Hajmo prikimava in stoji zatopljen v pogled na podobo.

Gitli sklene roke in medtem, ko ji po licih drče lesketajoče solze, šepeče tiho molitev.

— Kaj misliš? — pravi Hajmo. — Ali bi jo takoj postavil gori? Varovala nama bo hišo. Ta že!

Hajmo privlači veliko klado in ko skrbno dvigne podobo v lino v zidu, steče Gitli od hiše. Išče in išče pa najde samo ovele cvetlice. Tedaj pa zapazi ovijajoč se zimzelen, ki se poleg vrat pri ograji plazi po deblu starega bresta. Potrga vse veje in Hajmo jih ovije okoli podstavka podobe.

Zopet stojita ramo ob ramo, z rokami okoli vratu, in gledata podobo.

— Kaj ne? — pravi Hajmo. — Ta bo morala skozi celo leto imeti prve cvetlice!

— Vedno najlepše. In ko pride pomlad, bova skupaj šla tja gori v Rdečino. In naj sega sneg do strehe. Prinesla bova venec, kaj ne?

Podasta si roke. Čez nekaj časa pravi Hajmo in globoko dahne:

— Pojdiva, srček, morava gospoda poiskati! Moj Bog, samo povej, kako moreva poplačati toliko dobrote?

— Kaj ne, da? — pravi tiho Gitli. Boljšega odgovora ni vedela.

Hajmo zaklene vrata in izvleče ključ. Ko že prideta do vrat pri meji, vpraša Gitli:

— Ali si pa tudi prav zaklenil? In dvakrat obrnil?

— Seveda!

— Rajše še snkrat pogledjva.

Gresta zopet nazaj do vrat in eden za drugim ropotata s kljuko.

Odpravita se na pot. Pri ograjnih vratih še dolgo postojita, ogledujeta hišo in vedno se jimo vrača pogled na podobo nad vratni.

Hajmo neprestano zmaže z glavo. Naenkrat pa izvleče iz nožnice lovski nož ter pritrsne ostro konico na hrbet svoje roke.

— Jezus, kaj pa delaš? — krične Gitli prestrašena.

— Čutiti hočem, ako čujem! Vedno mislim, da se mi sanja in da se moram za vsak trenutek zbuditi.

— Beži! Kako moreš koga prestrašiti! — Gitli oklene roke okoli njegovega vratu.

Hajmo jo poljubi — zopet in zopet — in pri tem vendar pride do prepričanja, da je popolnoma zburjen.

Počasi gresta ob meji dalje. Morata pa se tesno stiskati, kajti steza je ozka.

(Dalje prihodnjič.)

GOZDNI POŽARI

so se bili pred par tedni zelo razširili po Long Island-u v bližini New Yorka in treba je bilo velikih naporov, da so omejili ogenj, ki je povzročil ogromno škodo.

USMRTITEV SVOJCEA MOŽA JE GLEDALA

Pred kaznilnico v Chalonsur-Saone je bil usmrčen t. du morilec H. Putigny, ki je živel več mesecev ločen od svoje žene. Zakonec Putigny sta imela dva otroka, 12letno in 2 letno hčerko, ki sta smeli po sklepu sodišča od časa do časa posecati očeta. Nekega dne je pa Putigny svoji hčerki ustrelil. Kaj ga je napotilo k strašnem zločinu, ni znano. Mož je živel v dobrih razmerah in ni kazal nikoli znakov abnormalnosti. Najbrž je ustrelil hčerki iz mržnje do ločene žene.

Putigny je bil obsojen na smrt in prošnja za pomilostitev je bila odklonjena. Ko so vstopili sodniki v ječo, da bi mu še enkrat prebrali smrtno obsodbo in povedali, da je prišla ura plačila, je planil razjarjen mož na nje in poklical so morali orožnike, da so ga ukrotili. Njegova ločena žena je dobila od sodišča dovoljenje, da je smela skozi okno kaznilnice gledati, kako so njenega moža usmrtili.

LJUBEZEN IZ KORISTOLJUBJA

V židovski četrti Varšave se govori zadnje dni o nenavadni zgodbi, ki ima za junakinjo dve sestre, lastnici neke čistilnice za obleko.

Obrat je v zadnjem času slabšo nesel in sestre sta imeli več nego dovolj skrbi, kako se bosta prebili skozi življenje. Tedajci je šmila eni izmed njih v glavo resilna misel. Pozvala je k sebi nekega posredovalca za sklepanje zakonov ter mu naročila, naj na diskreten način raznese po sosedstvu vest, da sta ona in njena sestra zadeli v loteriji stotisoč zlotov, ki jih bosta razdelili med seboj in porabili za doto ob možitvi.

Posredovalec je spretno vrigel novico v svet ter dosegel, da so se v stanovanju ne mladih niti lepih sestra začeli oglašati s snubci. Ker pa je bil pogoj možitve iskrena in nesebična ljubezen, se ni noben moški drznil vprašati sestra, če bosta imeli kaj dote. Mojsriska posredovalna vloga je imela v tem pogledu popoln uspeh. Krog znancev obeh sester se je širil od dneva do dneva, obiskovali so ju snubci iz vseh družabnih plasti, starejši, a tudi mlajši. Vsi so vabili in vodili sestre v kino in k gledališkim predstavam.

Lastnici čistilnice za obleko sta medtem dobro pretehtali vse ponudnike in sta se odločili za dva mladca, ki sta v pogledu zatrevanja iskrene ljubez-

VZDRŽAL JE...

Nadaljevanje s 3. strani.

dušo. Sree mu je ključalo — kakor potapljalci se čohu je bila njegova nada.

— Ne vzdržiš! — Ha — pet mesecev študija — smešno — leži — uidi sramoti...

Ali kakor klie iz domovine je zadonelo:

— Janez, vzdrži! Ne boj se! Tvoja mati je s teboj. Bodi mož!

In v istem hipu so se že zopet odprla vrata in s kletvico na ustnicah se je vrnil elegantni študent.

— Ne bodite abotni! Pri njem mora vsak propasti! Pojdite z menoj! Imam stotak —

— Ne grem, — je rekel odločno Janez in vstopil.

Mine pol ure... poteče še druga polovica. Profesorju zaigra na licu smehljaj zadovoljstva. Profesor vpraša:

— Kako dolgo ste proučevali to snov?

— Pet mesecev!

— Pet mesecev?

Profesor je pogledal s prodirajočim pogledom Janeza. Nevera se mu je brala na čelu.

— Torej samo pet mesecev?

— Da, in to v bedi, mrazu in lakoti...

Profesor se dvigne s stola, iztegne desnico preko mize in jo ponudi Janezu:

— Čestitam, Vi ste moj prijatelj! — Vaše bede je konec. Taka volja zasluži plačilo...

Za dva tedna se je topila siromanska mati v radosti. Sin ji je sporočil z Dunaja: — Mati, konec je bede, veselite se! Na gorkem stanujem, jem do sita, vse je končano, ker sem vzdržal. Vzdržal sem pa zaradi Vas in na Vašo besedo, predraga, preljubljena moja mati...

ni posekala in prekosila vse tekmece. Omožili sta se z njima, po poročeni noči pa sta se ženina zavedla prevare, v katero ju je izvalil dolgo zatajevani pohlep po denarju. Na vprašanje, kaj je z njuno doto, sta sestre prišli na dan z resnico. Dejali sta možema, da sta pač igrali v loteriji, nista pa zadeli. Številka njune srečke je pač bila blizu glavnemu dobitku, zadela pa ga ni. Moža je to odkritje ogorčilo, tembolj, ker sta pred poroko zatrevjala svojima zaročenkama, da ju vzameta samo iz ljubezni za ženo. Stvar pride zdaj pred sodišče in sodnik, ki bo obravnaval zadevo, bo imel pač težko stališče, če bo hotel izreči salomonsko sodbo.

— V takih nočeh, kakršna je nočoj v hostah, ko topli vetrovi razganjajo napete popke v židano zelenje, nikoli ne! Sem prav rekel, fanta?

— Dobro si povedal, o ravbar Miklavž! Mi v tak čas nikoli

Janko J. Srimšek:

DVE POMLADI

1. Zvonček na Pisanem hodniku je odbrenkljal mirozov. Ob poldesetih. In po predpisih hišnega reda moraš z zadnjim glasom zvona biti v postelji. Slečen do modničnega perila. Če hočeš, lahko celo do gole kože. Nihče ti ne brani. Samo v postelji moraš biti. In spati. Kar je glavno: spati moraš! Moraš! — Ej, bi spal! Da! Če bi ne bil tako hladno v celici. Mrzlo. In če ne bi vse perilo; ono na tebi in posteljnina z odejama vredna tako naznansko smrdela po vlagi in plesnobi. Spal bi! Kako rad bi spal! Spal bi noč in dan. Tedne in tedne. Mesece in mesece. Vse do dneva in ure, ko bi ječar zaročljaj s ključem in rekel z resnično prijaznim obrazom in srcem: — Vstanite! Podvizajte se! Preoblačit se greste. Domov pojdete! Tako dolgo bi rad spal. Šladko kakor po težkem delu. In ne bi mislil: Nič mislil. Niti sanjal ne — Tako pa —

Po hodniku se plazijo tiho-tapski koraki. Koraki nog, o-butih v klobučevino. Koraki, ki jih prav za prav ne slišiš. Ne čuješ. Samo slutiš jih. Samo slutiš. — In ti koraki obstoje za časak pred vrati. — Pred tvojimi vrati. — Prisluskujejo. — Ti koraki! — Potem — Nevidna prav tako tiho-tapska roka na hodniku neke pri-tisne na gumb električne raz-svetljave in vrže v sobico — v tvojo celico — v prostor med štirimi praznimi zidovi — pr-gišče medle svetlobe. — Pr-gišče nezrelega mraka — Spla-sno odgrnem z lehtjo odejo — Vzdignem glavo —

— Spi! — Tako! — Če ne! Ob osmih jutru je prijavek — Ti preskrbim — zaradi kalje-nja nočnega mira — par po-stov in trdih ležišč —

Luč pod stropom ugasne. V celici zagospodori tema —

— Spi! — Spi! — Spi!

Grdi so predpisi hišnega re-da, napisanega od ljudi, ki se nahajajo "onstran ključavnice" in jim čez dan roka nešte-tokrat zastoj poseže po kluku na drugi strani vrat —

S hribov se valijo spomladanski vetrovi. Skozi odprto lino v južni steni sobice prina-sajo vonj po brstečih bukvah, po zelenih travah in zoranih njivah na gorskih obronkih.

Divji — negnani vetrovi — spomladanski vetrovi, polni in prepolni mladih nepokvarjenih voči. — Vetrovi kakor kipeč most. Zvrhani neutešljivega in neizpolnivega hrepenenja. Ta-kih bolečin siti in presiti, da bi v dlani zakopal obraz in zajo-kal. Zajokal.

— Bilo je nekoč. Daleč ne-kje. Res. Daleč. Tam! Zunaj. Onkraj zidov. Nekdaj.

— Stra-a-ža! Po-zoo-o-or!

Pod obzidjem se kljuječo po-stojanko. Vsake četrte ure —

— Izbrj, šrešnik, vse! Vse! In zaspi! In zaspi! Zaspi! In spi!

— Ena — dve — tri — de-ve-tindevetdeset — Sto — Osemindesetdeset — Petinse-desetdeset — Štirideset — Tri-deset —

Zaspi! Zaspi!

— Hej! Kaj boš res dremu-hal! Ne bodi prismojen! No! Hej! — Te že poznam! Nisi ti naše sorte! Mi nismo nikoli spali v takih nočeh, kaj ne fan-ta —?

Iz kota, kjer stoji nezakur-jena peč se iz teme izrine širo-kopleča postava. Črnoobra. Črnooka. V plašč ogrnjena. S sabljo prepasana. Za pasom pi-štolo.

— V takih nočeh, kakršna je nočoj v hostah, ko topli vetrovi razganjajo napete popke v židano zelenje, nikoli ne! Sem prav rekel, fanta?

— Dobro si povedal, o ravbar Miklavž! Mi v tak čas nikoli

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TCVANJE

nismo spali — Se dremali ne! Se dva, tudi do zob oborože-na, se izluščita od nekod. Iz zi-du menda. In se primakneta k moji postelji.

— Ne zijaj kakor žejna vna-na, mali. Pri tebi posedimo ne-koliko. Daj mu, Jernač, pleten-ko. Naj se napije. Zares je že-jen", veli drugi. — Posedimo in pokramljamo za kratek čas.

— Pa bi nas vsaj predstavil", zagodrnja tretji. — Rokovnjač si, Jernač! Se zmeraj samo ro-kovnjač, kakor si bil pod Nan-detom —

— Hehe! Zakaj mi nisi kupil rokavov, o tolovaj! Mataj! In knjiga o lepem vedenju bi mi tudi včasih prav prišla. Celo tu — ne zameri, mali — med razbojniki! Hudiča! Med ro-kovnjači takih stvari nismo po-znali. Tudi potrebovali ne —, se smeje drugi in ponuja pleten-ko. — Pij brez vseh komedij in ceremonij! Na debelo potegn-i! Vem, kako je. Tudi jaz sem bil nekda v takem položaju. Na prav takšni postelji sem le-žal.

— Tolovaj Mataj — Rokov-njač Jernač — Pa ravbar Mik-lavž — če ne zameriš, prijate-j — govori s širokimi zamahi desnice in globokimi pokloni tretji. — Ti? Kako je tebi ime? — Eh, no! — Vseeno je! Sramuješ se, kaj ne? Pusti! Kar pusti! Bomo že izvedeli. Časa bo za take reči še dosti. Na koliko si obsojen? Zakaj! Koliko tistih bolh tam zunaj si pobil! Poklal! Vsaj openil! — Nič! Eh, je prav dejal Miklavž, da nisi našega kolena otrok —

— Kakšnih bolh? — se mi s te-žavo strga raz jezik. Trpm pri vsaki besedi kakor bi grčave klade nakladal na voz.

— Hehe! Kakšnih? Takih! Kaj ne veš da so kletke in zam-režena okna pa zaklenjena vrata na svetu napravljena samo za leve in nam podobne zverine? Bolhe — pijavke se brez brige sprehajajo po svo-bodi —

— Aha!

(Dalje prihodnjič.)

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razpo-slali za Novo leto in ker bi žele-li, da nam prihranite toliko ne-potrebne dela in stroškov, za-to Vas prosimo, da skušate na-ročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali ji pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imens-ko tiskana z debelimi črkami ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj na-ših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Lashko

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullg, A. Saffig

Walsenburg, M. J. Savak

INDIANA:

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS:

Chicago, J. Berčič, J. Lukanich

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Mary Bambich, Joseph Hre-vat

La Salle, J. Spellich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Jože Zelene

KANSAS:

Girard, Agnes Močnik

Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND:

Kitzmillier, Fr. Vodopivec

Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)

MICHIGAN:

Detroit, Frank Stular

MAJA:

10. Bremen v Bremen

11. Paris v Havre

Conte di Savoia v Genoa

15. Aquitania v Cherbourg

17. Europa v Bremen

Saturnia v Trst

18. Ile de France v Havre

22. Majestic v Cherbourg

Manhattan v Havre

25. Champlain v Havre

Rex v Genoa

28. Bremen v Bremen

29. Berengaria v Cherbourg

JUNILJA:

1. Lafayette v Havre

5. Aquitania v Cherbourg

Washington v Havre

7. Normandie v Havre

8. Europa v Bremen

Conte di Savoia v Genoa

12. Majestic v Cherbourg

14. Bremen v Bremen

15. Rex v Genoa

Champlain v Havre

19. Manhattan v Havre

Berengaria v Cherbourg

22. Normandie v Havre

Aquitania v Cherbourg

Ile de France v Havre

Majestic v Cherbourg

Europa v Bremen

Conte di Savoia v Genoa

JULILJA:

3. Berengaria v Cherbourg:

Washington v Havre

Saturnia v Trst

5. Bremen v Bremen

Champlain v Havre

Rex v Genoa

10. Normandie v Havre

Aquitania v Cherbourg

16. Europa v Bremen

17. Conte Grande v Genoa

Majestic v Cherbourg

Manhattan v Havre

20. Ile de France v Havre